

V Bruselu dne 23.7.2019
COM(2019) 352 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Posílení opatření EU na ochranu a obnovu světových lesů

{SWD(2019) 307 final}

I. Současná situace

Stav lesů ve světě

Lesy jsou nepostradatelné. Jsou našimi plícemi a zajišťují funkce, bez nichž se neobejdeme. Pokrývají 30 % pevniny na Zemi a nachází se v nich 80 % její biologické rozmanitosti. Poskytují nám vzduch k dýchání tím, že pohlcují oxid uhličitý z atmosféry. Lesy jsou klíčovou organickou infrastrukturou pro některá z nejkoncentrovanějších a nejrozmanitějších živých společenství na Zemi. Jsou zdrojem obživy a příjmů pro zhruba 25 % světové populace, mají kulturní, společenskou i duchovní hodnotu a představují velkou část krajiny tradičně obývané původním obyvatelstvem.

V současnosti jsou světové lesy vážně ohroženy odlesňováním¹ a znehodnocováním². Mezi lety 1990 až 2016 jsme přišli o 1,3 milionu kilometrů čtverečních lesních porostů. To znamená, že každou hodinu zmizí lesní plochy o rozloze 800 fotbalových hřišť³. Abychom pro lidi zajistili zdraví a dobré životní podmínky a nasměrovali svá společenství na cestu udržitelného rozvoje, musíme navzájem spolupracovat na tom, abychom tento trend zvrátili, a musíme lesy po celé planetě chránit a obnovovat.

Ohrožení lesů na naší planetě je jedním z největších současných problémů v oblasti udržitelnosti. Odlesňování je hlavní příčinou úbytku biologické rozmanitosti⁴. Emise z využívání půdy a změny ve využití půdy zejména v souvislosti s odlesňováním jsou po spalování fosilních paliv druhou nejvýznamnější příčinou změny klimatu. Na celkových emisích skleníkových plynů se podílejí téměř 12 %, takže opatření v této oblasti jsou pro boj se změnou klimatu důležitá⁵. Odlesňování může mít také dramatický dopad na obživu nejzranitelnějších lidí včetně původních obyvatel, kteří jsou silně závislí na lesních ekosystémech⁶.

EU v boji proti odlesňování a znehodnocování lesů zavedla celou řadu regulačních i neregulačních opatření. Zatímco v EU se rozloha lesů v posledních desetiletích zvětšila (viz rámeček 1), odlesňování v jiných regionech, zejména v tropických oblastech, pokračuje alarmujícím tempem⁷.

Rámeček 1 – Lesy v EU

43 % pevniny v EU, tedy 182 milionů hektarů, tvoří lesy nebo jiné zalesněné plochy⁸. Z toho je 134 milionů hektarů k dispozici pro dodávky dřeva. Rozloha lesních porostů v EU roste: mezi lety 1990 a 2015 se zvětšila o plochu o rozloze Řecka⁹, a to díky programům zalesňování a opětovného zalesňování a přirozené obnově. Rámcem pro zajištění soudržnosti politik týkajících se lesů je strategie EU v oblasti lesnictví¹⁰. Lesy pokrývají polovinu sítě chráněných přírodních oblastí Natura 2000, tj. 38 milionů hektarů, což je více než 20 % z celkových lesních zdrojů v EU. Pro ochranu a obnovu lesů je třeba dělat víc i v EU, mimo jiné i proto, že v poslední době se rozšiřování lesních ploch zpomalilo.

Navzdory všem dosavadním snahám jsou stávající politiky pro ochranu a udržitelné využívání lesů nedostatečné. Klíčovou úlohu v našich politikách v oblasti udržitelnosti proto musí hrát intenzivnější úsilí o ochranu existujících lesů, jejich udržitelné obhospodařování a aktivní a udržitelné vytváření nových lesních porostů. Zvláštní pozornost je třeba věnovat původním lesům¹¹, protože jsou jedinečné a nenahraditelné a jsou silně postiženy odlesňováním. Zalesňování a obnova¹² znehodnocených lesních ploch může pomoci zmírnit

tlak na přirozené lesy a být účinnou doplňkovou obranou v našem boji proti změně klimatu. Nově vysazované lesy však nemohou nahradit lesy původní, které mají velké zásoby uhlíku a vyznačují se vysokým stářím, jedinečnými ekologickými vlastnostmi a ochranou biologické rozmanitosti, kterou poskytují již po dlouhou dobu¹³.

Zavedení dalších opatření EU na ochranu lesů by bylo v souladu s mezinárodními dohodami a závazky, které plně uznávají potřebu ambiciózních opatření, aby došlo ke zvrácení trendu odlesňování. Pařížská dohoda o změně klimatu a globální strategický plán pro biologickou rozmanitost 2011–2020 přijatý v rámci Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti a aičijských cílů v oblasti biologické rozmanitosti podporují udržitelné obhospodařování lesů a úsilí o jejich ochranu a obnovu¹⁴. Zmírnění úbytku a znehodnocování lesních porostů je prioritou Strategického plánu OSN pro lesy¹⁵. Zvýšení úsilí o udržitelné obhospodařování lesů je ústředním tématem také v Agendě OSN pro udržitelný rozvoj 2030, protože lesy plní mnoho funkcí, které přispívají k dosažení většiny cílů udržitelného rozvoje.

Obrázek 1 – Zboží a služby, které přispívají k dosažení cílů udržitelného rozvoje OSN a jejichž zdrojem jsou lesy

- 1 Příjem z lesních produktů
- 2 Výživa z planě rostoucích plodů a volně žijící zvěře
- 3 Léčivé rostliny
- 6 Pitná voda ke konzumaci a zavlažování
- 8 Udržitelný hospodářský růst podporující začleňování a důstojná práce pro všechny
- 10 Snížení příjmové nerovnosti
- 12 Udržitelné modely spotřeby a výroby
- 13 Zachycování a ukládání uhlíku
- 15 Biologická rozmanitost

Obrázek 2 – Dopady odlesňování na cíle udržitelného rozvoje

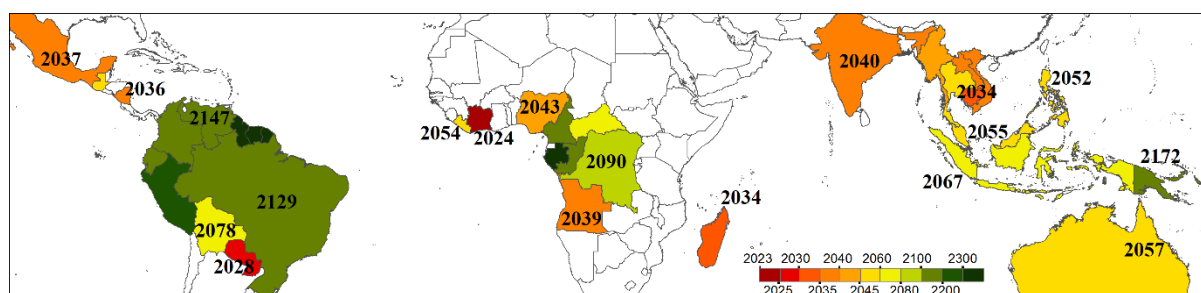

- 1 Zvýšená zranitelnost vůči extrémům počasí
- 2 Úbytek srážek a opylovačů plodin
- 3 Onemocnění dýchacích cest v důsledku lesních požárů
- 6 Neudržitelné hospodaření s vodními zdroji
- 8 Neudržitelný hospodářský růst a nedostatek důstojné práce
- 10 Příjmová nerovnost
- 12 Neudržitelné modely spotřeby a výroby
- 13 Emise CO₂
- 15 Úbytek biologické rozmanitosti

Příčiny odlesňování a znehodnocování lesů

Na odlesňování a znehodnocování lesů se podílí mnoho různých faktorů. Zvyšující se poptávka stále početnější světové populace po potravinách, krmivech, bioenergii, dřevu a dalších komoditách spolu s nízkou produktivitou a nízkou účinností využívání zdrojů vytvářejí stále větší tlak na využívání půdy a ohrožují zachování světových lesů. Přibližně 80 % odlesňování na světě způsobuje rozšiřování půdních ploch k zemědělskému využívání¹⁶. Dalšími faktory, které způsobují odlesňování, je expanze měst, rozvoj infrastruktury a těžba.

Obrázek 3 – Předpověď, v jakém roce vymizí původní deštné lesy¹⁷

Mezi další příčiny odlesňování patří absence náležité politiky (například integrované územní plánování a jasné vlastnické vztahy a práva týkající se půdy), nedostatečná správa a nedostatečné vymáhání práva, protizákonné činnosti¹⁸ a nedostatečné investice do udržitelného obhospodařování lesů. Negativní dopad na lesy může mít i přeměna pastvin nebo zemědělské půdy původně využívaných k produkci potravin a krmiv na produkci paliv z biomasy (nepřímá změna ve využívání půdy).

Znehodnocování lesů je mnohem obtížnější vyjádřit v číslech. Mezi přímé příčiny znehodnocování lesů patří neudržitelné využívání lesních zdrojů, například pro výrobu domácí energie, a přírodní jevy, jako jsou požáry a škůdci. Je třeba konat, protože poptávka po palivovém dřevu bude nadále narůstat a odhaduje se, že v roce 2030 bude na tomto zdroji paliva závislých 2,8 miliardy lidí proti dnešním 2 miliardám¹⁹.

Většina komodit spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů se sice spotřebovává na místní nebo regionální úrovni, ale EU dováží²⁰ produkty, jako je palmový olej²¹, maso, sója, kakao, kukuřice, dřevo nebo kaučuk²², a to i ve formě zpracovaných výrobků nebo služeb. Chceme-li odlesňování vyjádřit²³ v celkové konečné spotřebě, představuje spotřeba EU v celosvětovém měřítku přibližně 10 %²⁴.

Učinně z problému výhodu: EU jako celosvětový průkopník

Úbytek lesních porostů a jejich znehodnocování si získalo celosvětovou pozornost. Z dlouhodobého hlediska ohrožuje nejen hospodářství, ale i samotné lidstvo.

Neexistuje jedno řešení vhodné pro všechny. **Boj proti odlesňování a udržitelné obhospodařování lesů představují komplexní výzvy. Řešení musí být specifická pro jednotlivé země a regiony se zastřešujícím dvojím cílem chránit stávající lesy, zejména ty původní, a celosvětově výrazně zvýšit udržitelné a biologicky rozmanité pokrytí lesním porostem.**

Je zřejmé, že samotná EU nedokáže trend odlesňování zvrátit. Musí být součástí celosvětového spojení.

EU již navázala partnerství s dalšími zeměmi s cílem zmírnit tlak na lesy a bojovat proti odlesňování.

Rámeček 2 - Akční plán pro prosazování práva, správu a obchod v oblasti lesnictví v EU (FLEGT)²⁵

Od roku 2003 jsou v rámci akčního plánu EU FLEGT přijímána opatření k boji proti nezákonné těžbě dřeva a s ní spojenému obchodu. Klíčovými prvky akčního plánu jsou spolupráce s partnerskými zeměmi na zlepšování správy lesů a budování kapacit. Jedna z jeho ústředních součástí, nařízení EU o dřevu²⁶, zavazuje subjekty, které uvádějí dřevo a dřevařské výrobky na trh EU, k úsilí o minimalizaci rizika dovozu nezákonně vytěženého dřeva. Akční plán rovněž prosazuje dialog a spolupráci s dalšími významnými trhy.

Hodnocení akčního plánu EU FLEGT v roce 2016 dospělo k závěru, že plán i nadále: i) představuje důležitou reakci na problém nezákonné těžby dřeva; ii) je účinný, pokud jde o zvyšování povědomí; iii) celosvětově přispívá ke správě lesů; a iv) pomáhá snižovat poptávku po nezákonně vytěženém dřevu v EU. Na základě výsledků hodnocení se Evropská komise a členské státy dohodly na pracovním plánu FLEGT na období 2018–2022²⁷, podle něž se řídí práce pro nadcházející roky.

V roce 2008 vydala Evropská komise sdělení o odlesňování²⁸, v němž stanovila cíl EU zastavit nejpozději do roku 2030 celosvětovou ztrátu lesních porostů a snížit do roku 2020 hrubý úbytek tropických lesů o 50 %. Stanovila způsoby, jak zlepšit politiky EU, které pomáhají chránit světové lesy s využitím nových vědeckých poznatků a nástrojů.

Komplexní dohody EU o volném obchodu zahrnují kapitoly o obchodu a udržitelném rozvoji se závaznými ustanoveními o ochraně životního prostředí, změně klimatu, biologické rozmanitosti a lesích, včetně povinnosti zajistit účinné provádění mnohostranných dohod o životním prostředí, jako jsou Pařížská dohoda a Úmluva o biologické rozmanitosti.

Strategická dlouhodobá vize Evropské komise „Čistá planeta pro všechny“ pro klimaticky neutrální ekonomiku do roku 2050²⁹ uznává, že pro úspěšné řešení změny klimatu je zásadní zvýšení přirozeného propadu uhlíku v lesních porostech, půdách, zemědělských půdách a pobřežních mokřadech. Směrnice EU o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů³⁰ zahrnuje závazná kritéria udržitelnosti pro zabránění přímým dopadům spojeným s biopalivy spotřebovanými v EU na využívání půdy.

Cílem Evropského konsensu o rozvoji³¹ je vymýtit chudobu, a to zejména prostřednictvím dobře fungujících ekosystémů na podporu přechodu k zelené ekonomice. Konsensus prosazuje udržitelné zemědělské hodnotové řetězce k zastavení, prevenci a zvrácení odlesňování.

EU také zvyšuje povědomí spotřebitelů o nutnosti snížit dopady naší spotřeby na půdu a vybízí lidi, aby spotřebovávali produkty z dodavatelských řetězců, které jsou „bez odlesňování“, tedy nezpůsobují odlesňování přímo ani nepřímo.

Navzdory tomuto úsilí není pravděpodobné, že by byl cíl EU snížit hrubý úbytek tropických lesů o 50 % do roku 2020 splněn³², a proto musíme zintenzivnit činnost a zaujmout ještě silnější vedoucí postavení při ochraně a obnově světových lesů.

EU jako významný obchodník a investor a největší poskytovatel rozvojové pomoci spolupracuje s partnery po celém světě. Existuje mnoho příležitostí pro užší spolupráci při ochraně a obnově lesů.

Lesy poskytují společnosti důležité ekosystémové služby, jako je čistý vzduch, regulace toku vody, ukládání uhlíku, ochrana půdy před vodní a větrnou erozí, poskytování stanovišť pro zvířata a rostliny, obnova znehodnocené půdy a odolnost vůči katastrofám a změně klimatu. Prostřednictvím těchto funkcí mohou zmírňovat riziko regionálních konfliktů, snižovat migrační toky a zvyšovat produkci zemědělských činností a blahobyt místních komunit.

Obnova znehodnocených lesů a vysazování nových lesů byly označeny jako účinná doplňková opatření k úsilí o zastavení odlesňování. Tato obnova zalesněných oblastí může být v mnoha ohledech prospěšná, je-li řádně naplánována a provedena (např. zamezením nahrazení jiných legitimních a udržitelných využití půdy), při plném respektování ekologických zásad příznivých pro biologickou rozmanitost. Takové oblasti mohou sloužit jako nárazníkové zóny pro původní lesy, chránit půdu, akumulovat čistou vodu a zajišťovat genetickou rozmanitost. Rozsáhlé vysazování stromů by rovněž výrazně přispělo ke zmírňování změny klimatu³³. Některé cesty k omezení globálního oteplování na 1,5° vytyčené Mezivládním panelem pro změnu klimatu by vyžadovaly rozšíření lesních porostů až o 1 miliardu hektarů do roku 2050 ve srovnání s rokem 2010³⁴.

Kromě toho může ochrana stávajících lesů a udržitelné rozšiřování lesního porostu zajistit obživu, zvýšit příjmy místních komunit a umožnit rozvoj udržitelných biohospodářství. Lesy představují slibné ekologické hospodářské odvětví s potenciálem vytvořit mezi 10 a 16 miliony udržitelných a důstojných pracovních míst po celém světě³⁵.

EU bude i nadále rozvíjet a sdílet své znalosti a zkušenosti a zajistí, aby projekty udržitelného obhospodařování lesů, zalesňování a opětovného zalesňování zohledňovaly místní environmentální, sociální a ekonomické podmínky. EU bude také nadále sdílet řešení, jako je diverzifikace zdrojů čisté energie, které snižují tlak na lesy, udržitelné získávání dřeva a projekty ekologického cestovního ruchu založené na bohatých biologicky rozmanitých lesích.

II. Cíle a oblast působnosti

Cílem tohoto sdělení je navrhnout způsoby posílení opatření EU na ochranu světových lesů, zejména původních lesů, a udržitelnou a odpovědnou obnovu lesů. Celkovým cílem je ochrana a pěstování lesního porostu na celém světě s cílem zlepšit zdraví a obživu lidí a zajistit zdravou planetu pro naše děti a vnoučata.

Posílení opatření EU je v souladu s cílem EU zastavit do roku 2030 celosvětový úbytek lesních porostů a se stávajícími mezinárodními závazky EU. Reaguje na výzvy Evropského parlamentu³⁶, Rady a zúčastněných stran ze soukromého a veřejného sektoru³⁷.

Toto sdělení předkládá soubor nových opatření a ambicí a navazuje přitom na strategii EU v oblasti lesnictví z roku 2013, strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020³⁸, 7. akční program pro životní prostředí³⁹ a také na strategickou dlouhodobou vizi Evropské komise s názvem „Čistá planeta pro všechny“ pro klimaticky neutrální ekonomiku do roku 2050.

Diskusní dokument Komise „Směrování k udržitelné Evropě do roku 2030“⁴⁰ zdůrazňuje, že odlesňování „není problém, který se nás netýká“. Zdůrazňuje skutečnost, že spotřeba potravin a krmiv v EU je jednou z hlavních příčin dopadů na životní prostředí, vytváří vysoký tlak na lesy v zemích mimo EU a urychluje odlesňování. Spotřeba produktů z dodavatelských řetězců bez odlesňování v EU by proto měla být podporována prostřednictvím vhodných regulačních i neregulačních opatření.

Zastavení odlesňování a znehodnocování lesů ve spojení s udržitelnými činnostmi v oblasti obnovy, opětovného zalesňování a zalesňování poskytuje příležitosti pro hospodářský rozvoj. K tomu je třeba klást zvláštní důraz na udržitelnou výrobu a spotřebu zemědělských a lesnických produktů. Bude zapotřebí opatření na mezinárodní, vnitrostátní, regionální i místní úrovni, jakož i značných investic.

Proto toto sdělení navrhuje **partnerský přístup – úzkou spolupráci s producentními a spotřebitelskými zeměmi, jakož i s podnikatelskou sférou a občanskou společností**. Taková partnerství mohou usnadnit opatření na podporu správy půdy, udržitelného obhospodařování lesů a opětovného zalesňování, transparentních dodavatelských řetězců, účinného monitorování, udržitelného financování a mnohostranné spolupráce. Opatření uvedená v tomto sdělení také mohou být přínosná pro některé další přírodní ekosystémy, protože jejich ztráta je do značné míry způsobena stejnými faktory, které způsobují ztrátu lesů⁴¹.

Při přípravě tohoto sdělení Komise prováděla rozsáhlé konzultace se zúčastněnými stranami⁴², mimo jiné prostřednictvím dvou konferencí v letech 2014 a 2017 a otevřeně veřejné konzultace v roce 2019. Důkazní základna pro toto sdělení byla dále posílena

provedením tří studií, zejména pak „studie proveditelnosti o možnostech posílení opatření EU proti odlesňování“ zveřejněné v únoru 2018, v níž byly identifikovány stávající mezery a posouzeny možné další politiky. Například akční plán EU FLEGT sice řeší nezákonnou těžbu dřeva a přispívá k posílení správy lesů, ale nezabývá se odlesňováním způsobeným expanzí zemědělské činnosti. Směrnice EU o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů stanoví kritéria udržitelnosti, která musí splňovat suroviny pro výrobu kapalných biopaliv i některé zdroje biomasy používané k výrobě bioplynu a pevných paliv, mají-li být způsobilé pro finanční a regulační podporu. Směrnice však nepokrývá jiná využití komodit než k výrobě biopaliv.

Jelikož se funkční období současné Komise chýlí ke konci, není tímto sdělením stanoven konečný plán pro budoucí Komisi. Problémy, kterým čelíme, jsou však natolik naléhavé, že si zaslouží seriózní analýzu, diskuzi o možných řešeních, stanovení určitých návrhů, které lze předložit okamžitě, a přípravu regulačních a finančních opatření, o kterých rozhodne nadcházející politické vedení Komise.

III. Pět priorit k posílení opatření EU proti odlesňování a znehodnocování lesů

Priorita č. 1: Snížit dopad spotřeby v EU na půdu a podporovat spotřebu produktů v EU z dodavatelských řetězců bez odlesňování

Během posledního desetiletí se Komise snažila zvýšit politické povědomí o odlesňování a znehodnocování lesů. Byl zaveden soubor dobrovolných a povinných opatření v oblastech, jako jsou environmentální značení, podávání zpráv o udržitelnosti, lidská práva, náležitá péče, udržitelné investice a finance, zadávání veřejných zakázek, společenská odpovědnost podniků / odpovědné chování podniků. I když tato opatření měla určitý dopad, jen málo z nich se soustředilo konkrétně na odlesňování, znehodnocování lesů a opětovné zalesňování. Kromě toho ačkoli se v posledních letech zvýšily dobrovolné závazky soukromého sektoru na pomoc při odlesňování, provádění a transparentnost tohoto úsilí by se mohly dále zlepšit.

EU se také začala zabývat rizikem odlesňování vyplývajícím ze zvýšeného využívání biopaliv. Směrnice (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů⁴³ obsahuje kromě závazných kritérií udržitelnosti i pravidla pro minimalizaci rizika odlesňování a stanoví celkový strop pro započítávání používání biopaliv vyrobených z potravinářských a krmných plodin v rámci cílů v oblasti obnovitelných zdrojů. Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/807⁴⁴ obsahuje kritéria pro stanovení surovin s vysokým rizikem nepřímé změny (ILUC) ve využívání půdy, u nichž je zjištěno značné rozšíření oblasti produkce na půdu s velkou zásobou uhlíku. Možnost zohlednit biopaliva vyrobená ze surovin s výraznou nepřímou změnou ve využívání půdy při výpočtu celkového vnitrostátního podílu energie z obnovitelných zdrojů bude pro období 2021–2023 omezena a nejpozději do roku 2030 bude postupně zrušena.

Aby se v EU podpořila spotřeba produktů z dodavatelských řetězců bez odlesňování, musíme dodavatelům, výrobcům, maloobchodníkům, spotřebitelům a veřejným orgánům usnadnit identifikaci, propagaci a nákup takových produktů. Dobrým příkladem politik EU na zlepšení transparentnosti dodavatelského řetězce jsou nařízení (EU) č. 995/2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky (známé také jako nařízení EU o dřevu) a nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, které spotřebitelům umožňuje rozlišit různé rostlinné oleje obsažené ve výrobku. Mezi další nástroje patří ekoznačka EU, zelené

veřejné zakázky a další iniciativy v rámci oběhového hospodářství. Nástroje, jako je environmentální stopa produktu a environmentální stopa organizace, mohou také pomoci lépe posoudit tlaky různých kategorií produktů na odlesňování. Tyto iniciativy by se však mohly zaměřit na podporu zalesňování a na boj proti odlesňování a znehodnocování lesů konkrétněji.

Systémy certifikace a ověřování mohou také hrát roli při podpoře udržitelných dodavatelských řetězců, které dodržují vysoké standardy. Komise vypracovala pokyny⁴⁵ pro nařízení EU o dřevu, které se zabývají úlohou ověřovacích systémů třetích stran při posuzování a zmírňování rizika. V roce 2018 byla také provedena studie, která vyhodnotila normy udržitelnosti pro palmový olej a shrnula dopad stávajících iniciativ na udržitelnou výrobu a spotřebu palmového oleje⁴⁶. **Normy a systémy certifikace, které pomáhají identifikovat a podporovat komodity bez odlesňování, by měly být posíleny, mimo jiné prostřednictvím studií o jejich přínosech a nedostacích a vypracováním pokynů, včetně posouzení založeného na určitých kritériích,** aby se prokázala důvěryhodnost a solidnost různých norem a systémů. Tato kritéria by se měla zabývat aspekty, jako je robustnost procesů certifikace a akreditace, nezávislé monitorování, možnosti sledovat dodavatelský řetězec, požadavky na ochranu původních lesů a lesů s vysokou hodnotou biologické rozmanitosti, a podporovat udržitelné obhospodařování lesů.

Spotřebitelé a producenti by rovněž měli být lépe informováni o souvislosti mezi spotřebou komodit a odlesňováním. Lidé by měli být prostřednictvím regulačních i neregulačních opatření podporováni ve vyváženějším, zdravějším a výživnějším stravování⁴⁷ a v omezování plýtvání potravinami. Takovýto udržitelnější životní styl sníží tlaky na půdu a zdroje.

Klíčová opatření

Komise:

- **zřídí platformu pro dialog mezi různými zúčastněnými stranami a členskými státy o odlesňování, znehodnocování lesů a udržitelném celosvětovém rozšiřování zalesněných ploch** jakožto fórum na podporu výměny informací se zúčastněnými stranami a mezi nimi s cílem budovat spojení, prosazovat a sdílet závazky k významnému omezení odlesňování a sdílet zkušenosti a informace,
- **podpoří posilování norem a certifikačních systémů, které pomáhají identifikovat a podporovat komodity bez odlesňování,** mimo jiné prostřednictvím studií o jejich přínosech a nedostacích a vypracováním pokynů, včetně posouzení založeného na určitých kritériích, aby se prokázala důvěryhodnost a solidnost různých norem a systémů,
- **posoudí další regulační a neregulační opatření na straně poptávky s cílem zajistit rovné podmínky a jednotné chápání konceptu dodavatelských řetězců bez odlesňování** za účelem zvýšení transparentnosti dodavatelského řetězce a minimalizace rizika odlesňování a znehodnocování lesů spojeného s dovozem komodit do EU.

Kromě toho Komise posílí provádění těchto probíhajících opatření:

- **analytická činnost ve spolupráci s příslušnými zúčastněnými stranami za účelem posouzení, zda je třeba vyžadovat od správních rad podniků vypracování a zveřejnění strategie udržitelnosti, včetně odpovídající hloubkové kontroly v celém dodavatelském řetězci, a měřitelných cílů udržitelnosti⁴⁸,**
- **podpora začleňování aspektů souvisejících s lesy do postupů v rámci společenské odpovědnosti podniků / odpovědného chování podniků** a podpora transparentnosti a přijímání dobrovolných závazků soukromého sektoru v souladu s mezinárodními pokyny,
- **další začleňování aspektů souvisejících s odlesňováním** v rámci ekoznačky EU, zeleného zadávání veřejných zakázek a dalších iniciativ v rámci oběhového hospodářství
- **aktivní podpora vývoje a šíření informačních a vzdělávacích materiálů** s cílem přispět ke snížení poptávky po produktech, jejichž dodavatelské řetězce mohou být spojeny s odlesňováním, a současně zvýšit poptávku po produktech z dodavatelských řetězců bez odlesňování,
- s ohledem na platný právní rámec pro čistou energii pro všechny Evropany **řešení příslušných aspektů týkajících se obnovitelné energie a biopaliv, přezkoumání všech příslušných aspektů zprávy připojené k nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/807 v roce 2021 a případná revize nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2019/807 v roce 2023** na základě nejnovějších dostupných důkazů,
- **provádění pracovního plánu EU FLEGT na období 2018–2022, zejména lepší provádění nařízení EU o dřevu.**

Priorita č. 2: Spolupráce s producenty zeměmi na zmírnění tlaků na lesy a zajištění rozvojové spolupráce EU „bez odlesňování“

V souladu se zásadami rozvojové spolupráce EU bude Komise spolupracovat s producenty zeměmi v boji proti odlesňování a znehodnocování lesů. Od roku 2014 investuje EU v průměru 1,2 miliardy EUR ročně na podporu zemědělských programů v partnerských zemích, které v této oblasti čelí problémům. Investice se zaměřují na podporu zemědělství odolného vůči změně klimatu, udržitelnou intenzifikaci a diverzifikaci, agroekologii a agrolesnictví. Komise usiluje o podporu udržitelných a transparentních zemědělských hodnotových řetězců na základě robustní metodiky⁴⁹ sdílené partnerskými zeměmi. To umožňuje Komisi podporovat opatření k transformaci hodnotových řetězců komodit, jako je káva, kakao, palmový olej a hospodářská zvířata.

Komise také posílila své zaměření na udržitelné obhospodařování lesů jako na nástroj prevence, zastavení a zvrácení úbytku a znehodnocování lesů. Udržitelné obhospodařování lesů uvádí v soulad ekonomické, environmentální a sociální cíle s cílem: i) zajistit, aby si lesy zachovaly svou produktivní hodnotu; ii) zvýšit odolnost lesů vůči změně klimatu; a iii) zachovat ekosystémové služby poskytované lesy (včetně zachování biologické rozmanitosti a pohlcování uhlíku). Udržitelné obhospodařování lesů rovněž pomáhá prosazovat inovativní biohospodářství a využívat vysoký socioekonomický potenciál odvětví lesního hospodářství. Investice do odvětví lesního hospodářství generují více než dvojnásobek částky než v jiných hospodářských odvětvích. Ve výsledku na každých 100 pracovních míst vytvořených v odvětví lesního hospodářství vznikne 153 pracovních míst v dalších odvětvích⁵⁰.

Podpora udržitelné spotřeby a výroby rozmanitých výrobků na bázi dřeva je klíčovým prvkem biohospodářství. EU od roku 2010 prostřednictvím svých programů „SWITCH To Green“ investovala více než 20 milionů EUR do pilotních projektů souvisejících s lesnickým průmyslem. Vyhodnocení v roce 2018 dospělo k závěru, že podpora rozvoje zelených podniků ze strany EU (většinou v Africe a Asii) dosáhla „vysokého dopadu, pokud jde o zavádění udržitelné spotřeby a výrobních postupů, zvýšenou úroveň investic a vytváření zelených pracovních míst“⁵¹.

Biologická rozmanitost tvoří základ produktivní hodnoty lesů a lesních ekosystémových služeb, a je proto nezbytná pro boj proti znehodnocování lesů. EU podpořila vznik a správu chráněných oblastí, které v roce 2018 dosáhly celkem 14,7 milionu hektarů tropických vlhkých lesů. EU také podporovala inovativní a účinné nástroje na ochranu lesů, jako je ochrana komunit (zejména původních obyvatel) a přístup vycházející z krajiny⁵².

Nezákonné činnosti se pojí s vysokým rizikem odlesňování. Je proto nezbytné zabývat se faktory, jako je nedostatečná správa věcí veřejných, což je klíčovým prvkem akčního plánu EU FLEGT. Od roku 2003 tento akční plán pomáhá zlepšovat transparentnost, odpovědnost, právní reformu, inkluzivitu a participativní přístup v podporovaných zemích. Podpora odpovědné držby půdy a lesů⁵³ zůstává hlavní prioritou politiky EU v oblasti mezinárodní spolupráce a rozvojové politiky. EU v současné době podporuje opatření v oblasti správy půdy v přibližně 40 rozvojových zemích a provádění nezávazných pokynů pro odpovědné řízení držby půdy, lovišť ryb a lesů v kontextu vnitrostátního potravinového zabezpečení⁵⁴ v dalších 18 zemích. EU rovněž poskytuje přímou podporu obhájcem lidských práv a práv k půdě. V rámci akčního plánu EU pro boj proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy⁵⁵ zvyšuje zapojení místních orgánů a komunit účinnost a dopad úsilí v boji proti trestné činnosti v lesnictví.

Opatření EU pomohla vytvořit a provádět v producentských zemích politiky, které již vedly k poklesu úbytku lesních porostů a znehodnocování lesů. Na základě dosavadních zkušeností Komise posílí stávající opatření a vypracuje další, jako jsou opatření uvedená níže.

Klíčová opatření

Komise:

- **zajistí, aby odlesňování bylo součástí politických dialogů na úrovni zemí, a pomůže partnerským zemím vytvářet a zavádět vnitrostátní rámce pro lesy a jejich udržitelné obhospodařování.** Tyto vnitrostátní rámce budou odrážet domácí potřeby i globální závazky. Může sem spadat pomoc partnerským zemím při provádění jejich vnitrostátních stanovených příspěvků k Pařížské dohodě nebo začlenění opatření souvisejících s obhospodařováním lesů do politiky rozpočtové podpory a řízení veřejných financí,
- **zajistí, aby podpora EU pro zemědělské, infrastrukturní, těžební, městské, příměstské a venkovské politiky v partnerských zemích nepřispívala k odlesňování a znehodnocování lesů.** V odůvodněných případech by podporu EU měla doprovázet kompenzační opatření, jako je podpora obnovy, opětovného zalesňování a/nebo

zalesňování,

- **pomůže partnerským zemím zavádět udržitelné hodnotové řetězce založené na lesích a podpoří udržitelné biohospodářství** inspirované příkladem sdělení Komise o nové alianci mezi Afrikou a Evropou pro udržitelné investice a zaměstnanost: Posunout naše partnerství pro investice a zaměstnanost na další úroveň,
- **vypracuje a bude provádět mechanismy pobídek pro drobné zemědělce, aby udržovali a zlepšovali ekosystémové služby** a produkty získané udržitelným obhospodařováním lesů a zemědělstvím.

Kromě toho Komise posílí provádění těchto probíhajících opatření:

- zvýšení úsilí na podporu práv původního obyvatelstva a místních komunit závislých na lesích, jakož i obhájců environmentálních práv v souladu s rezolucí Rady OSN pro lidská práva č. 28/11,
- posílení politického a regulačního rámce na podporu udržitelného obhospodařování lesů a plánování využití půdy při současném zohlednění biologické rozmanitosti a klimatu,
- podpora obnovy lesních krajín a projekty opětovného zalesňování, které zohledňují ekologické zásady příznivé pro biologickou rozmanitost, práva místních obyvatel a obživu prostřednictvím poskytování lepších ekosystémových služeb⁵⁶,
- pokračující podpora ochrany lesů vytvářením a účinným řízením chráněných lesních oblastí a současně zkoumáním vysokých hodnot z hlediska ochrany⁵⁷ a velkých zásob uhlíku⁵⁸,
- posílení opatření v oblasti udržitelné produkce a využívání dřevěných paliv na základě zkušeností získaných z iniciativy Globální aliance pro změnu klimatu (GCCA+) při současném pokračování v podpoře dalších forem udržitelné energie z obnovitelných zdrojů.

Priorita č. 3: Posílit mezinárodní spolupráci s cílem zastavit odlesňování a znehodnocování lesů a podporovat obnovu lesů

Vedoucí postavení EU v této oblasti se odráží v jejím závazku k mnohostranným opatřením a prostřednictvím akčního plánu EU FLEGT. Opatření prováděná pouze EU budou mít jen omezený dopad na snižování odlesňování a znehodnocování lesů a na celosvětové rozšíření lesních ploch. Je proto důležité posílit spolupráci, podpořit důsledná opatření a zabránit odklonu obchodu s výrobky, jejichž dodavatelské řetězce mohou být spojeny s odlesňováním, do jiných oblastí světa.

Na mnohostranné a dvoustranné úrovni již EU aktivně přispívá k navrhování politik a norem, které se zabývají příčinami odlesňování a znehodnocování lesů. Na klíčových mezinárodních fórech EU prosazuje globální agendu pro udržitelné využívání přírodních zdrojů, rozvoj venkova, potravinové zabezpečení, udržitelné obhospodařování lesů, opětovné zalesňování a obnovu poškozených lesních oblastí. EU rovněž vyvíjí činnost prostřednictvím

odvětvových mezivládních organizací, na mezistátní úrovni a na úrovni klíčových zúčastněných stran a iniciativ, jako je pracovní skupina pro africký venkov⁵⁹, kde sdílí zkušenosti a znalosti a zkoumá příležitosti k rozvoji činností v oblasti zaměstnanosti a vytváření příjmů. Tato opatření vedou k iniciativám zaměřeným na efektivnější využívání přírodních zdrojů – větší produkci s menšími náklady.

Jako důležitý obchodní partner přispívá EU k růstu a sociálně-ekonomickému rozvoji v mnoha regionech světa a zároveň podporuje udržitelnost. V souladu se závazkem provádět obchodní politiku EU, která přispívá k odpovědnému řízení globálních dodavatelských řetězců⁶⁰, se Komise snaží zajistit, aby všechny nové komplexní obchodní dohody EU obsahovaly ustanovení o udržitelném obhospodařování lesů a odpovědném chování podniků, jakož i závazky k účinnému provádění Pařížské dohody. Některé ze stávajících obchodních dohod EU již obsahují zvláštní ustanovení na podporu obchodu s produkty lesního hospodářství, který nezpůsobuje odlesňování ani znehodnocování lesů, a podporují ochranu lesů a jejich udržitelné obhospodařování⁶¹.

Klíčová opatření

Komise:

- **posílí spolupráci v oblasti politik a opatření na zastavení odlesňování, znehodnocování lesů a jejich obnovu na klíčových mezinárodních fórech**, včetně Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO), G7/G20, Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC), Fóra OSN pro lesy (UNFF), Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD), Úmluvy OSN o boji proti desertifikaci (UNCCD), Environmentálního shromáždění OSN (UNEA), Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Světové obchodní organizace (WTO), například podporou osvědčených postupů a společného chápání konceptu udržitelných dodavatelských řetězců a prosazováním přijetí a provádění přísných závazků a předpisů,
- **bude podporovat obchodní dohody, které zahrnují ustanovení o ochraně a udržitelném obhospodařování lesů, a dále podporovat obchod se zemědělskými produkty a produkty lesního hospodářství, které nezpůsobují odlesňování ani znehodnocování lesů.** Komise rovněž prozkoumá možnosti, jak obchodním partnerům poskytnout pobídky k řešení odlesňování. Bude spolupracovat s obchodujícími zeměmi s cílem zintenzivnit provádění a prosazování příslušných ustanovení obchodních dohod EU a bude si z těchto zkušeností brát ponaučení.

Kromě toho Komise posílí provádění těchto probíhajících opatření:

- posouzení dopadů obchodních dohod na odlesňování v rámci posouzení dopadů na udržitelnost (SIA) a dalších příslušných posouzení na základě spolehlivých metod posuzování dopadů a hodnocení,
- řešení udržitelnosti dodavatelských řetězců, včetně otázky odlesňování a znehodnocování lesů, v souvislosti s příslušnými mezinárodními orgány pro obchod

s komoditami⁶² (např. kávou, kakaem, dřevem),

- v rámci dvoustranných dialogů s hlavními spotřebitelskými a producenty zeměmi: i) sdílení zkušeností a informací o příslušných politických a právních rámcích; a ii) určení společných činností s cílem získávat informace pro vývoji politik na základě lepšího pochopení dopadů odlesňování a znehodnocování lesů.

Priorita č. 4: Přesměrovat financování na podporu udržitelnějších postupů využívání půdy

Je třeba vynaložit značné investice na řešení příčin odlesňování, na podporu udržitelného zalesňování a opětovného zalesňování a také na aktivní rozšiřování lesních porostů po celém světě a vytváření příznivého prostředí pro udržitelnější postupy⁶³. Mezinárodně se již více uznává, že finanční trhy musí hrát roli při zajišťování udržitelnější budoucnosti a pomáhat při plnění cílů udržitelného rozvoje OSN a Pařížské dohody. Je nanejvýš důležité přesměrovat významné toky soukromého financování v zemědělství, a to jak v zemích, které splňují podmínky pro získání oficiální rozvojové pomoci, tak v zemích, které tyto podmínky do nedávna splňovaly, na činnosti, které nevedou k odlesňování. Současně je nezbytné odstranit kontraproduktivní finanční pobídky a dotace.

Na období 2014–2020 se Komise zavázala poskytnout více než 500 milionů EUR na podporu lesů v partnerských zemích. I když se jedná o významnou částku, investice v tomto měřítku zjevně nebudou dostačující pro dosažení cílů stanovených v tomto sdělení. Podle sekretariátu Fóra Organizace spojených národů pro lesy⁶⁴ je jen pro udržitelné obhospodařování lesů celosvětově zapotřebí finančních prostředků ve výši 60–140 miliard EUR ročně. Kromě získání nových zdrojů veřejného financování bude klíčovým úkolem zajistit, aby investice spojené s lesy byly v souladu s rozvojem, který je odolný vůči změně klimatu a který snižuje emise skleníkových plynů (článek 2 Pařížské dohody).

V této souvislosti jsou **plán vnějších investic EU (EIP) a regionální nástroje kombinující zdroje** účinným nástrojem při získávání soukromého financování v odvětvích, jako je energetika, zemědělství nebo infrastruktura. I když tyto inovativní finanční mechanismy mohou být atraktivní pro soukromý sektor v oblastech, kde je významná návratnost investic, jako je udržitelné obhospodařování lesů, opětovné zalesňování a agrolesnictví, jsou méně vhodné pro podporu investic do ochrany lesů, ochrany uhlíkového propadu a biologické rozmanitosti. Proto bude i nadále nezbytné odpovídající veřejné financování pro tyto účely k podpoře rovnováhy mezi různými funkcemi lesů (produkce, ochrana, klima, obživa, mír a zdraví). Komise se rovněž zavázala zajistit, aby projekty v rámci složky pro udržitelnou infrastrukturu programu InvestEU⁶⁵ pro finanční období 2021–2027 podporovaly udržitelnost a nepřispívaly ke změně klimatu.

Některé důležité kroky již byly podniknuty. Patří mezi ně akční plán EU pro financování udržitelného růstu⁶⁶ a politicky dohodnutá nařízení o referenčních hodnotách pro nízkouhlíkové investice⁶⁷ a o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností⁶⁸. Jejich součástí je také návrh na vytvoření taxonomie EU⁶⁹ s cílem určit, které hospodářské činnosti lze považovat za podstatně přispívající ke zmírnění emisí skleníkových plynů, aniž by významně poškozovaly environmentální cíl, pro účely investic.

Investice do odvětví spojených s odlesňováním mohou investory vystavit provozním či právním rizikům či riziku ohrožení reputace. Investoři by proto měli být podporováni, aby

společnosti povzbuzovali k přechodu k postupům nebo dodavatelským řetězcům bez odlesňování. Zvýšená transparentnost v celém investičním řetězci⁷⁰ může takové změny v reálné ekonomice usnadnit. Podle směrnice o nefinančním výkaznictví jsou velké společnosti v EU již povinny zveřejňovat nefinanční informace, včetně informací o záležitostech týkajících se životního prostředí, sociálních věcí a lidských práv⁷¹. Komise má v úmyslu v brzké době zveřejnit výsledky kontroly účelnosti rámce EU pro firemní výkaznictví, včetně směrnice o nefinančním výkaznictví. Komise zatím podporuje osvědčené postupy a zkoumá možnost přijetí obecně uznávaných zásad v účetnictví environmentálního řízení, které dále zlepší možnosti podnikové a finanční organizace identifikovat a snižovat dopady na životní prostředí a závislosti, včetně odlesňování a znehodnocování půdy⁷². To zahrnuje práci v rámci platformy pro podnikání a biologickou rozmanitost a budoucích platform environmentálního účetnictví odvozených z tohoto partnerského přístupu a podporovaných prostřednictvím programu LIFE.

Klíčová opatření

Komise:

- posoudí společně s členskými státy EU možné **udržitelné mechanismy pro urychlení zeleného financování** lesů a způsob, jak dále využívat a zvyšovat **financování** – mimo jiné prostřednictvím mechanismů kombinování zdrojů financování a rovněž navázání na zkušenosti z plánu vnějších investic EU (EIP). Cílem by bylo podpořit producentské země při ochraně stávajícího lesního porostu a regeneraci lesů a při vytváření pozitivních pobídek pro investice do udržitelného obhospodařování lesů a do udržitelných hodnotových řetězců založených na lesích. Podpora, zejména v partnerských zemích, při navrhování a provádění politik a nástrojů, které mohou povzbudit lepší správu půdy a lesů (například fiskální politiky, environmentální účetnictví, zelené dluhopisy, platby za programy ekosystémových služeb),
- **zváží zlepšení firemního výkaznictví o dopadech, které mají činnosti společností na odlesňování a znehodnocování lesů v souvislosti s jakoukoli budoucí revizí směrnice o nefinančním výkaznictví**⁷³ na základě závěrů kontroly účelnosti firemního výkaznictví.

Kromě toho Komise posílí provádění těchto probíhajících opatření:

- integrace faktorů souvisejících s odlesňováním jako součást posouzení projektů v odvětvích, kde jsou tyto faktory relevantními parametry pro posuzování dopadů projektu,
- zvážení pokynů k různým přístupům měření používaným na úrovni EU a členských států a jejich zlepšování, aby bylo možné lépe pochopit hodnotu lesů a typických znaků financování představujícího riziko pro lesy,
- při provádění akčního plánu pro udržitelné financování náležitá pozornost věnovaná odlesňování, včetně vytvoření taxonomie EU pro hospodářské činnosti.

Priorita č. 5: Podporovat dostupnost a kvalitu informací o lesích a komoditních dodavatelských řetězcích a přístup k těmto informacím. Podporovat výzkum a inovace

Účinná lesní politika vyžaduje spolehlivé informace o lesních zdrojích, jejich stavu a způsobu jejich správy a využívání. Rovněž potřebuje spolehlivé informace o změnách ve využívání půdy. EU podporuje výzkum a budování kapacit v této oblasti na celosvětové, regionální a vnitrostátní úrovni⁷⁴. Podporuje také monitorování odlesňování a znehodnocování lesů pomocí údajů o pozorování Země z různých zdrojů.

Program EU pro pozorování a monitorování Země Copernicus poskytuje plný, bezplatný a otevřený přístup k údajům z družic Sentinel a informacím ze služeb Copernicus. To pomohlo snížit náklady na monitorování ukazatelů cílů udržitelného rozvoje, jako je ukazatel udržitelného obhospodařování lesů. Copernicus je klíčovým nástrojem k posílení světových i vnitrostátních systémů monitorování lesů. Komise rovněž provádí strategii EU pro biohospodářství⁷⁵, včetně zřízení znalostního centra pro biohospodářství a monitorovacího systému EU pro biohospodářství, který zahrnuje ekosystémy a jejich služby. Je však **třeba dále využívat údaje EU o pozorování Země a údaje o dodavatelském řetězci a kombinovat výzkumné a monitorovací kapacity s cílem vyvinout systém včasného varování.**

Je důležité podporovat v EU spotřebu produktů z dodavatelských řetězců bez odlesňování a zdokonalit posuzování dopadů spotřeby v EU a na dalších trzích na světové lesy. To vyžaduje **lepší monitorování obchodních toků na vnitrostátní, regionální a místní úrovni a lepší přístup k včasným informacím.** V posledních letech se objevila řada iniciativ⁷⁶, které se snaží tohoto cíle dosáhnout, ale jen několik z těchto iniciativ v oblasti transparentnosti dodavatelského řetězce se rozvinulo ve skutečně dostupné platformy schopné poskytovat informace pro rozhodování široké škály subjektů.

Rámcový program EU pro výzkum Horizont 2020 již financoval významný výzkum a inovace v příslušných oblastech⁷⁷. Pro přechod k udržitelnějším postupům využívání půdy a udržitelnějším dodavatelským řetězcům s cílem zastavit odlesňování a znehodnocování lesů je však zapotřebí další výzkum a více vědeckých důkazů. Tento výzkum je nutný v oblastech, jako jsou: přizpůsobení se změně klimatu a její zmírňování, identifikace a provádění řešení vycházejících z přírody⁷⁸, obnova lesů a krajiny (včetně zalesňování a opětovného zalesňování), obchodní toky, tržní monitorování komodit spojovaných s odlesňováním a znehodnocováním lesů. Komise posílí své úsilí v těchto záležitostech, v neposlední řadě prostřednictvím příštího rámce EU pro inovace a výzkum Horizont Evropa. Kromě toho bude podporovat sdílení osvědčených postupů EU v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, inteligentního zemědělství a dalších příslušných oblastech s ostatními zeměmi.

Klíčová opatření

Komise:

- naváže na již existující monitorovací nástroje a **zřídí středisko EU pro sledování odlesňování, znehodnocování lesů, změn světového lesního porostu a s nimi spojených faktorů**. Cílem je usnadnit přístup veřejných subjektů, spotřebitelů a podniků k informacím o dodavatelských řetězcích,
- prozkoumá proveditelnost vývoje složky služby Copernicus REDD+ za účelem posílení stávajících celosvětových nebo vnitrostátních systémů monitorování lesů a rovněž v této oblasti zajistí dlouhodobou evropskou kapacitu a vedoucí postavení,
- **zlepší koordinaci práce mezi příslušnými výzkumnými ústavy**, mimo jiné prostřednictvím rámců spolupráce sever-jih a jih-jih v rámci evropského inovačního partnerství. Cílem bude posílit kapacitu a pomoci řádně využít výsledky výzkumu v klíčových spotřebitelských a producentských zemích, mimo jiné podporou regionálních středisek pro sledování,
- **bude sdílet inovativní postupy EU v oblasti oběhového hospodářství, udržitelného biohospodářství, obnovitelné energie, inteligentního zemědělství a dalších příslušných oblastech s ostatními zeměmi.**

Kromě toho Komise posílí provádění těchto probíhajících opatření:

- pomoc producentským zemím při sledování pokroku při provádění politických cílů, včetně: i) složek vnitrostátně stanovených příspěvků souvisejících s lesy ii) závazků týkajících se odlesňování a legální a udržitelné produkce komodit a iii) souvisejícího obchodu,
- intenzivnější úsilí o zlepšení dostupnosti, kvality a harmonizace spolehlivých informací o lesních zdrojích a změnách ve využívání půdy za účelem informované tvorby politik ze strany široké škály zúčastněných stran, včetně partnerských zemí,
- pokračující podpora vývoje celosvětových⁷⁹ a regionálních⁸⁰ informačních systémů pro sledování dopadů lesních požárů, při nichž každý rok shoří zhruba 67 milionů hektarů lesů po celém světě⁸¹.

Závěr

Komise navrhuje sestavit seznam počátečních opatření a připravuje podmínky pro další opatření ke zvážení a rozhodnutí příštím politickým vedením Komise.

Úspěšné provádění tohoto sdělení bude vyžadovat neustálý dialog mezi EU a jejími partnery ve světě, silné zapojení soukromého sektoru a aktivní konzultace s občanskou společností, jak je uvedeno v příloze 2. Bude rovněž nutné mobilizovat značné finanční prostředky.

Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby toto sdělení podpořily a aktivně se zapojily do provádění opatření, jež obsahuje, a to v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými stranami. Komise bude sledovat, jak jsou opatření prováděna, a podávat o tom zprávy a posoudí, zda opatření úspěšně řeší příčiny odlesňování a znehodnocování lesů.

¹ Odlesňování je přeměna lesa na plochy k jinému využití půdy, ať již je způsobeno člověkem, či nikoli (FAO 2018, Global Forest Resources Assessment 2020. Terms and Definitions (Posouzení globálních lesních zdrojů 2020. Pojmy a definice). <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

² Znehodnocováním lesů se rozumí snižování kapacity lesa poskytovat produkty a služby, což znamená, že les v důsledku lidské činnosti ztrácí strukturu, funkci, druhovou skladbu nebo produktivitu, která se běžně u přirozených lesů v dané lokalitě vyskytuje. Znehodnocený les tedy v dané lokalitě poskytuje menší množství produktů a služeb a zachovává si pouze omezenou biologickou rozmanitost. Biologickou rozmanitost znehodnocených lesů tvoří mnoho složek jiných, než jsou stromy, které mohou ve vegetaci nižších pater převažovat. (Zdroj: Úmluva o biologické rozmanitosti. <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml> a IPBES <https://www.ipbes.net/glossary/forest-degradation>)

³ Five Forest Figures (Pět údajů o lesích), Světová banka. Dostupné na adrese: <https://blogs.worldbank.org/opendata/five-forest-figures-international-day-forests>

⁴ Platforma IPBES zdůrazňuje nutnost snížit úbytek lesních porostů. 2019. Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science – Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. (Globální hodnotící zpráva o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách Mezivládní vědecko-politické platformy pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby). E. S. Brondizio, J. Settele, S. Díaz a H. T. Ngo (eds). Sekretariát IPBES, Bonn, Německo. <https://www.ipbes.net/global-assessment-report-biodiversity-ecosystem-services>

⁵ Smith P et al (2014) Agriculture, Forestry and Other Land Use (AFOLU) (Zemědělství, lesnictví a jiné využívání půdy). In: Climate change 2014: Mitigation of Climate Change (Změna klimatu: Zmírňování změny klimatu). Contribution of Working Group III to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change (Příspěvek pracovní skupiny III k páté hodnotící zprávě Mezivládního panelu pro změnu klimatu) [Edenhofer O et al (eds.)]. Cambridge University Press, Cambridge, UK a New York, NY, USA.

⁶ FAO. 2018. The State of the World's Forests 2018 – Forest pathways to sustainable development (Stav lesů na naší planetě 2018 – Lesy – cesta k udržitelnému rozvoji). Řím. <http://www.fao.org/3/a-i9535en.pdf>

⁷ Organizace spojených národů 2017. Sustainable Development Goals Report 2017. (Zpráva o cílech udržitelného rozvoje 2017). <https://unstats.un.org/sdgs/files/report/2017/TheSustainableDevelopmentGoalsReport2017.pdf>

⁸ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/forestry/forestry-explained_en

⁹ FOREST EUROPE, 2015: State of Europe's Forests 2015 (Stav evropských lesů 2015). <https://www.foresteuropa.org/docs/fullsoef2015.pdf> <https://www.foresteuropa.org/docs/fullsoef2015.pdf>

¹⁰ Sdělení Komise. Nová strategie EU v oblasti lesnictví: pro lesy a odvětví založená na lesnictví. COM(2013) 659. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52013DC0659>. Viz také zpráva Komise o pokroku při provádění strategie EU v oblasti lesnictví: „Nová strategie EU v oblasti lesnictví: pro lesy a odvětví založená na lesnictví“ (COM(2018) 811. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52018DC0811>).

- ¹¹ Původní les je les, který nikdy nebyl těžen a vyvinul se působením přírodních činitelů a přirozených procesů, a to bez ohledu na své stáří – <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>.
- ¹² Zalesňování je založení lesa výsadbou nebo záměrným vysetím na půdě, která byla do té doby jinak využívána, což znamená změnu využití půdy z nelesního na lesní (FAO 2018, Global Forest Resources Assessment 2020. Terms and Definitions (Posouzení globálních lesních zdrojů 2020. Pojmy a definice). <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>). Opětovným zalesňováním se rozumí opětovné založení lesa výsadbou nebo záměrným vysetím na půdě klasifikované jako les (tamtéž). Obnovou se rozumí činnosti směřující k opětovnému zavedení ekologických procesů, které urychlují obnovu lesní struktury, ekologického fungování a úrovní biologické rozmanitosti tak, aby se přiblížily vlastnostem vzrostlého lesa (Elliott, S., D. Blakesley and K. Hardwick, v tisku. Restoring Tropical Forests: a Practical Guide. (Obnova tropických lesů: praktické pokyny) Kew Publications, Londýn). Projekty zalesňování a opětovného zalesňování by měly přispívat k udržování nebo zlepšování poskytování ekosystémových statků a a služeb na úrovni krajiny a měly by být přínosem pro klima, zmírňování změny klimatu, produkci biomasy, ochranu biologické rozmanitosti, ochranu půdy a vody, kontrolu eroze a dezertifikace a zabránění zavádění invazních druhů (Pan-European Guidelines for Afforestation and Reforestation (Celoevropské pokyny pro zalesňování a opětovné zalesňování) – Forest Europe 2008).
- ¹³ Viz oddíl 3.5 v Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (Mezivládní vědecko-politická platforma pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby) (2018). Hodnotící zpráva platformy IPBES v souvislosti se znehodnocováním a obnovou půdy. https://www.ipbes.net/system/tdf/2018_ldr_full_report_book_v4_pages.pdf?file=1&type=node&id=29395
- ¹⁴ Cíle 5, 7, 11, 14 a 15 se přímo týkají lesů.
- ¹⁵ Cílem Strategického plánu OSN pro lesy 2030 je zastavit úbytek lesních ploch po celém světě a navýšit celkovou rozlohu lesů ve světě o 3 % do roku 2030.
- ¹⁶ FAO. 2016. State of the World's Forests (Stav světových lesů) 2016. Forests and agriculture: land-use challenges and opportunities (Lesy a zemědělství: výzvy a příležitosti v souvislosti s využíváním půdy). Řím. <http://www.fao.org/3/a-i5588e.pdf>
- ¹⁷ Tyto předpovědi vycházejí z mapy ROADLESS-FOR a z extrapolace míry narušení (odlesňování a znehodnocování) zaznamenané v posledních 10 letech (2009–2018) - zdroj JRC, 2019.
- ¹⁸ Např. podle Interpolu je každoročně nezákonně vytěženo dřevo v hodnotě 51 miliard USD. (The Rise of Environmental Crime – A Growing Threat to Natural Resources, Peace, Development And Security, A UNEP-INTERPOL Rapid Response Assessment) (Nárůst environmentální trestné činnosti – rostoucí hrozba pro přírodní zdroje, mír, rozvoj a bezpečnost. Posouzení rychlé reakce UNEP-INTERPOL).
- ¹⁹ Household Energy Access for Cooking and Heating Lessons Learned and the Way Forward (Zkušenosti v oblasti přístupu domácností k energii na vaření a vytápění a další směřování), Koffi Ekouevi a Voravate Tuntivate; 2012 Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj / Světová banka.
- ²⁰ Podíl EU na nepřímém odlesňování spojeném s výrobou zboží nebo komodity (1990–2008) dosahuje 4,45 milionu hektarů (Mha) u sóji (39 %), 0,9 Mha u palmového oleje, 0,6 Mha u kakaa (27 %), 0,3 Mha u kávy (27 %) – Studie o proveditelnosti 2018 – část I – tabulka č. 4-3.
- ²¹ Zpráva o stavu rozšíření produkce příslušných potravinářských a krmných plodin ve světě (COM(2019) 142 final) ukázala na významné celosvětové rozšíření palmového oleje na půdě s velkou zásobou uhlíku, jako jsou lesy. Údaje rovněž ukázaly, že bylo zaznamenáno rozšíření u některých plodin používaných k výrobě biopaliv, které se však omezilo na konkrétní země.
- ²² Významné environmentální a sociální dopady mohou mít i další produkty jako bavlna, káva, cukrová třtina, řepka, krevety (z mangrovových oblastí), kokos a produkty těžebního průmyslu.
- ²³ Pojem „integrovaného odlesňování“ se používá pro uvedení odlesňování do souvislosti se spotřebou. Představuje odlesňování vyjádřené (jako externalita) ve vyprodukovaných, obchodovaných nebo spotřebovaných produktech, statcích, komoditách nebo službách.
- ²⁴ Evropská komise, 2013, The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation (Dopad evropské spotřeby na odlesňování: Komplexní analýza dopadu spotřeby v EU na odlesňování). Závěrečná zpráva. Studie financovaná Evropskou komisí a provedená organizací VITO, Mezinárodním institutem pro analýzu aplikovaných systémů, institutem HIVA – Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving a Mezinárodním svazem ochrany přírody.
- ²⁵ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu – Prosazování práva, správa a obchod v oblasti lesnictví – návrh akčního plánu EU, COM(2003) 251 final.

- ²⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010 ze dne 20. října 2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky.
- ²⁷ http://ec.europa.eu/environment/forests/eu_comm_2019.htm
- ²⁸ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Řešení problémů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů jako součást boje proti změně klimatu a ztrátě biologické rozmanitosti (KOM(2008) 645 v konečném znění).
- ²⁹ Sdělení Komise. Čistá planeta pro všechny. Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky, COM(2018)773 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=COM%3A2018%3A773%3AFIN>.
- ³⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001.
- ³¹ https://ec.europa.eu/europeaid/new-european-consensus-development-our-world-our-dignity-our-future_en
- ³² Zmírnění každoročního úbytku lesních porostů v období 2005–2010 a 2010–2015 činilo přibližně 17 % (z 6,6 milionu ha/rok na 5,5 milionu ha/rok); Zdroj: FAO (2015) Global Forest Resources Assessment 2015 (Posouzení celosvětových lesních zdrojů 2015) a Keenan et al. (2015) Forest Ecology and Management 352 (Ekologie lesů a jejich obhospodařování), 9–20
- ³³ The global tree restoration potential (Celosvětový potenciál obnovy stromů); Science, 5. července 2019: sv. 365, číslo 6448, s. 76–79; <https://science.sciencemag.org/content/365/6448/76>
- ³⁴ Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC). An IPCC Special Report on the Impacts of Global Warming of 1,5 °C Above Pre-Industrial Levels and Related Greenhouse Gas Emission Pathways (Zvláštní zpráva IPCC o dopadech globálního oteplení o 1,5 °C nad úroveň před průmyslovou revolucí a související možnosti v oblasti emisí skleníkových plynů) (IPCC, 2018).
- ³⁵ „Creating forestry jobs to boost the economy and build a green future“ (Tvorba pracovních míst v lesnictví s cílem podpořit hospodářství a budovat zelenou budoucnost), C.T.S. Nair a R. Rut. Podkladový materiál připravený pro zvláštní seminář „Dopady globální hospodářské turbulence na odvětví lesů“ na devatenáctém zasedání Výboru FAO pro lesnictví, Řím, 20. března 2009.
- ³⁶ Evropský parlament přijal řadu usnesení týkajících se lesů a odlesňování, viz například usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. září 2018 o transparentním a zodpovědném využívání přírodních zdrojů v rozvojových zemích: případ lesů (2018/2003 (INI)) http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0333_CS.pdf.
- ³⁷ Viz závěry Rady z roku 2019 o pokroku při provádění strategie EU v oblasti lesnictví a o novém strategickém rámci pro lesy (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8609-2019-INIT/cs/pdf>); 2014 New York Declaration on Forests (Newyorská deklarace o lesích, 2014), 2015 Amsterdam Declaration (Amsterodamská deklarace z roku 2015), 2018 Ministerial Katowice Declaration on Forests for the Climate (Prohlášení ministrů o přínosu lesů pro klima z roku 2018 z Katovic); Stovky společností přijaly závazky k vymýcení odlesňování ze svých dodavatelských řetězců (<http://www.supply-change.org/>) a významná je i nedávná iniciativa pro kakao a lesy (*Cocoa and Forests Initiative*).
- ³⁸ Sdělení Komise. Naše životní pojistka, náš přírodní kapitál: strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 (COM(2011) 244) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A52011DC0244>
- ³⁹ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1386/2013/EU ze dne 20. listopadu 2013 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020 „Spokojený život v mezích naší planety“. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32013D1386>
- ⁴⁰ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030_cs
- ⁴¹ Některé přírodní ekosystémy, jako jsou rašeliniště a savany, bohaté na uhlík a biologickou rozmanitost nesplňují definici lesů, ale dopadá na ně zemědělská výroba a jsou vážně ohroženy.
- ⁴² Další informace o konferencích 2014 a 2017, studiích a veřejných konzultacích naleznete na adrese <http://ec.europa.eu/environment/forests/deforestation.htm>.
- ⁴³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů.
- ⁴⁴ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) ze dne 13.3.2019, kterým se doplňuje směrnice (EU) 2018/2001, pokud jde o stanovení surovin s vysokým rizikem nepřímé změny ve využívání půdy, u nichž je zjištěno značné rozšíření oblasti produkce na půdu s velkou zásobou uhlíku, a o certifikaci biopaliv,

- biokapalin a paliv z biomasy s nízkým rizikem nepřímé změny ve využívání půdy (Úř. věst. L 133, 21.5.2019, s. 1).
- ⁴⁵ http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/eutr_guidance.zip
- ⁴⁶ http://ec.europa.eu/environment/forests/studies_EUaction_deforestation_palm_oil.htm
- ⁴⁷ Food in the Anthropocene: the EAT–Lancet Commission on healthy diets from sustainable food systems (Strava v antropocénu: studie komise EAT–Lancet o zdravém stravování ze systémů udržitelných potravin.) <https://www.thelancet.com/commissions/EAT>
- ⁴⁸ Akční plán Komise pro financování udržitelného růstu.
- ⁴⁹ Value-Chain Analysis for Development Initiative (Iniciativa analýzy hodnotového řetězce pro rozvoj) (VCA4D). <https://europa.eu/capacity4dev/value-chain-analysis-for-development-vca4d->
- ⁵⁰ Lia et al. (2019). The economic contribution of the world's forest sector (Hospodářský přínos světového lesnického odvětví), Forest Policy and Economics, svazek 100, březen 2019. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1389934118300753?via%3Dihub>
- ⁵¹ <https://europa.eu/capacity4dev/public-environment-climate/documents/scp-evaluation-final-report-full-package-publications>
- ⁵² Ukázalo se, že obhospodařování lesů ve Společenství snižuje míru odlesňování v Bolívii, Brazílii a Kolumbii (Stevens et al.2014. Blackman a Veit 2018).
- ⁵³ Ačkoli 86 % světových lesů je ve veřejném vlastnictví, v praxi je kolem 60 % půdy a zdrojů celosvětově spravováno na základě obyčejových pravidel, z nichž méně než pětina je formálně uznána.
- ⁵⁴ Nezávazné pokyny pro odpovědnou správu půdy, rybolovu a lesů v kontextu vnitrostátního potravinového zabezpečení stanovily zásady a mezinárodně uznávané normy pro postupy odpovědné správy. Poskytují rámec, který mohou země používat při vytváření svých vlastních strategií, politik, právních předpisů, programů a činností. Umožňují vládám, občanské společnosti, soukromému sektoru a občanům posoudit, zda jimi navrhované kroky a opatření ostatních představují přijatelné postupy.
- ⁵⁵ Sdělení Komise. Akční plán EU pro boj proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy (COM(2016) 87. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=COM:2016:87:FIN>).
- ⁵⁶ V koordinaci se stávajícími iniciativami, jako je Bonn Challenge. <http://www.bonnchallenge.org/>, New York Declaration on Forests, and the Global Partnership for Forest and Landscape Restoration: (Newyorské prohlášení o lesích a globální partnerství pro obnovu lesů a krajiny). <http://www.forestlandscaperestoration.org/>.
- ⁵⁷ Oblast určená na základě vysokých hodnot z hlediska ochrany (HCV), což jsou biologické, ekologické, sociální nebo kulturní hodnoty považované za mimořádně významné na celostátní, regionální nebo globální úrovni: <https://hcvnetwork.org/>.
- ⁵⁸ Přístup založený na velké zásobě uhlíku je metodika, která rozlišuje lesní oblasti určené pro ochranu a znehodnocené půdy s nízkými hodnotami uhlíku a biologické rozmanitosti, které lze rozvíjet: <http://highcarbonstock.org/>.
- ⁵⁹ Viz https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/report-tfra_mar2019_en.pdf. Mezi další příklady důležitých iniciativ patří *Tropical Forest Alliance* (Aliance tropických lesů), *The Sustainable Trade Initiative* (Iniciativa udržitelného obchodu), prohlášení z Marrákeše o palmovém oleji, *Cocoa and Forest Initiative* (Iniciativa pro kakao a lesy), *Extractive Industries Transparency Initiative* (Iniciativa v oblasti transparentnosti těžebního průmyslu) a projekt odvětví pneumatik Světové podnikatelské rady pro udržitelný rozvoj v souvislosti s přírodním kaučukem.
- ⁶⁰ V souladu se sdělením Komise „Obchod pro všechny – Cesta k zodpovědnější obchodní a investiční politice“ COM(2015) 497.
- ⁶¹ Viz například zásadní dohoda mezi EU a Mexikem oznámená dne 21. dubna 2018.
- ⁶² Například Mezinárodní organizace pro tropické dřevo, Mezinárodní organizace pro kakao a Mezinárodní organizace pro kávu.
- ⁶³ Climate Focus. (2017). Progress on the New York Declaration on Forests: Finance for Forests - Goals 8 and 9 Assessment Report (Pokrok v souvislosti s newyorskou deklarací o lesích: finance pro lesy – hodnotící zpráva o cílech 8 a 9). Vypracovala společnost Climate Focus ve spolupráci s partnery pro hodnocení newyorské deklarace o lesích za podpory aliance pro klima a využívání půdy (Climate and Land Use Alliance).

-
- ⁶⁴ B. Singer „Financing Sustainable Forest Management in Developing Countries: The Case for a Holistic Approach“ (Financování udržitelného obhospodařování lesů v rozvojových zemích: argument pro celostní přístup“, *International Forestry Review* 18(1), 96–109, (1. března 2016).
<https://doi.org/10.1505/146554816818206159>.
- ⁶⁵ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí Program InvestEU, COM/2018/439 final.
- ⁶⁶ COM (2018) 97 final.
- ⁶⁷ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1011, pokud jde o referenční hodnoty pro nízkouhlíkové investice a investice s pozitivním uhlíkovým dopadem (COM(2018) 355 final).
- ⁶⁸ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zveřejňování informací ohledně udržitelných investic a rizik týkajících se udržitelnosti a o změně směrnice (EU) 2016/2341 (COM(2018) 354 final).
- ⁶⁹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení rámce pro usnadnění udržitelného investování (COM(2018) 353 final).
- ⁷⁰ Viz revidovaná směrnice o právech akcionářů (EU) 2017/828 a návrh Komise COM (2018) 354 final o zveřejňování informací ohledně udržitelných investic investory, jejímž cílem je přispět ke zvýšení transparentnosti.
- ⁷¹ Směrnice 2014/95/EU o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti. V této souvislosti Komise do konce druhého čtvrtletí 2019 aktualizuje nezávazné pokyny (C/2017/4234), zejména pokud jde o uvádění informací souvisejících s klimatem, a bude klást důraz na propojení s odlesňováním.
- ⁷² Viz například na nově se rozvíjející postupy účetnictví přírodního kapitálu, které podporuje Světová podnikatelská rada pro udržitelný rozvoj, její protokol o přírodním kapitálu a související partnerství veřejného a soukromého sektoru.
- ⁷³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ze dne 22. října 2014, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami Text s významem pro EHP
- ⁷⁴ Například podpora: globálního hodnocení lesních zdrojů organizace FAO (www.fao.org/forest-resources-assessment/en/), projektu ROADLESS-FOR(<https://forobs.jrc.ec.europa.eu/roadless/>), středisko pro sledování střední Afriky (<http://www.observatoire-comifac.net>), prototypů pro jihovýchodní Asii (www.rfo-sea.org/), prototypů pro východní Afriku (<http://apps.rcmrd.org/ofesa>), a sledu činností REDD + v oblasti monitorování, podávání zpráv a ověřování.
- ⁷⁵ Sdělení Komise. „Udržitelné biohospodářství pro Evropu: posílení vazby mezi hospodářstvím, společností a životním prostředím“ (COM/2018/673 final) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0673>.
- ⁷⁶ Např. iniciativa TRASE (transparentní dodavatelské řetězce pro udržitelné ekonomiky) a platforma Global Forest Watch Commodities Institutu pro světové zdroje.
- ⁷⁷ Například partnerství EU–Afrika v oblasti výzkumu a inovací v oblasti bezpečnosti potravin a výživy a udržitelného zemědělství (FNSSA), společného fondu ERA-NET 2016 LEAP-Agri a probíhající výzvy 2019 LC-SFS-34-2019: Food Systems Africa.
- ⁷⁸ Řešeními vycházejícími z přírody se rozumí živá řešení inspirovaná a podporovaná přírodou, která jsou nákladově efektivní, současně jsou přínosná z environmentálního, sociálního a ekonomického hlediska a pomáhají budovat odolnost.
- ⁷⁹ Světový informační systém o lesních požárech (Global Wildfire Information System) (<http://gwis.jrc.ec.europa.eu>).
- ⁸⁰ Evropský systém informací o lesních požárech (<http://effis.jrc.ec.europa.eu>).
- ⁸¹ FAO (2015) Global Forest Resources Assessments 2015 (Globální posouzení lesních zdrojů 2015) a van Lierop et al. (2015) Forest Ecology and Management (Ekologie lesů a jejich obhospodařování), 352, s. 78–88.